

IST 2006 event IN HELSINKI: Strategies FOR Leadership

Sjaak Wolfert

sjaak.wolfert@wur.nl

Meer dan 4500 afgevaardigden, bijna 50 conferentiesessies, 160 stands op de tentoonstelling en nog eens 104 netwerksessies en workshops... dat was het mega-event IST 2006, gehouden van 21 t/m 23 november in Helsinki, Finland. IST staat voor Information Society Technologies en is een groot onderzoeksthema van de EU, uitgeschreven door het directoraat-generaal 'Information Society and Media' (DGINFSO). De IST-conferentie en tentoonstelling vinden jaarlijks plaats en viel dit jaar ook samen met de lancering van het 7^e kaderprogramma waarvan IST een onderdeel is.

Mijn persoonlijke doel om aan dit event deel te nemen was met name het bijwonen van de workshop over de 'European Network of Living Labs', vanwege ons eigen symposium over dit onderwerp en betrokkenheid van EFITA daarbij. Ik zou daar ook huidig EFITA-voorzitter Karel Charvat ontmoeten en kunnen bijpraten over een aantal EFITA-zaken. Daarnaast was het natuurlijk ook een mooie gelegenheid om allerlei informatie en nieuwe contacten op te doen. Hieronder volgt een kort verslag van mijn persoonlijke ervaringen; dat is dus geen complete samenvatting van het totale event, want ik kon natuurlijk niet overal aanwezig zijn. Een totaaloverzicht is overigens te vinden via http://europa.eu.int/information_society/istevent/2006.

Innovative Europe?

De eerst plenaire sessie die ik heb bijgewoond was een paneldiscussie onder de titel 'An innovative Europe - are we making progress?' tussen diverse betrokkenen uit bedrijfsleven en beleid, onder leiding van Viviane Reding, commissaris van DGINFSO. Uitgangspunt voor de discussie was de welbekende kloof tussen de retoriek van de politiek over kenniseconomie en de werkelijkheid zoals die tot uiting komt in prioritering en het uiteindelijk beschikbaar stellen van budgetten. Men was het er gezamenlijk over eens dat het uiteindelijke antwoord niet vanuit de politiek verwacht moet worden, maar dat innovatie in de eerste plaats door de markt en industrie zelf gedreven dient te worden. Daarbij zou ook meer aandacht moeten zijn voor opleiding en vaardigheden in het onderwijs, want ook hier moet het bedrijfsleven nauwer bij betrokken zijn en het niet alleen aan de overheden overlaten. Aan de andere kant heeft de politiek een taak om innovatieprocessen zo goed mogelijk te faciliteren door subsidieverstrekking makkelijker te maken en te dereguleren. Dit laatste geldt zeker voor kleinere, regionale

initiatieven. De oprichting van de zogenaamde 'European Technology Platforms' waar vraag en aanbod gebundeld worden, werd door iedereen toegejuicht (zie http://cordis.europa.eu/technology-platforms/home_en.html).

Deze dragen sterk bij aan 'interoperability' wat betekent dat informatie tussen systemen (hard- en software) makkelijk uitwisselbaar is (zie verder bv. http://www.etsi.org/sos_interoperability/Background%20papers/BackgroundPapers.htm).

Public-private partnerships - with citizens?

Vervolgens een sessie gevolgd over 'public-private partnerships'. Naast een aantal voorbeelden van grote PPP-initiatieven werd door iemand van de OECD een meer wetenschappelijke analyse van het fenomeen gegeven. Een duidelijke trend is de grotere nadruk op open innovatie (innovatie á la LINUX dus), waarover onze 'eigen' Adviesraad voor Wetenschap en Technologie onlangs ook al een interessant rapport heeft geschreven (Adviesraad voor Wetenschap en Technologie (2006): Opening van Zaken, Beleid voor Open Innovatie. AWT-advies 68). In de context van 'living labs' zie je vaak dat het PPP-concept wordt uitgebreid naar 'PPC-partnerships', waarbij de C voor 'citizens' staat, hetgeen betekent dat de publieke inbreng niet alleen via formele publieke organisaties plaatsvindt, maar individuele burgers en consumenten een belangrijker rol spelen. Ook een belangrijke trend volgens mij.

Kwantummechanische computers

Aan het eind van dag 1 was er een plenaire sessie over 'Opportunities for ICT RTD beyond 2007' waarin door een aantal prominenten in de toekomst werd gekeken. Waar moet volgens hen op gefocust worden? Op de website staan de diverse presentaties, maar kort samengevat kwam het er op neer dat de ontwikkelingen uiteindelijk in de kern toch draaien om mensen: klanten en medewerkers. Daarnaast speelt technologie natuurlijk wel een belangrijke rol als 'driver' van ontwikkelingen. Internet blijft daarbij nog steeds belangrijk. De man van Nokia (uiteraard) voorzag mobiliteit als belangrijkste huidige internettrend: dat je dus op elke plek en elk tijdstip informatie kunt communiceren. Dan waren we met ons VIAS-symposium 2004 over 'mobile' toch aardig 'state-of-the-art' bezig! Een intrigerende presentatie was van professor Zeilinger van de universiteit van Wenen over de quantummechanische computer. Simpel gezegd komt het hier op neer dat een bit niet alleen maar 0 of 1 kan zijn, maar tegelijkertijd 0 en 1. Hoe het precies zat, kon hij zelf ook nog niet goed uitleggen, dus laat ik er dan ook maar niet aan beginnen, maar hij was er heilig van overtuigd dat

december 2006

@gro-Infomatica 27

deze computers er op een dag zeker zullen komen en dat we daarop vanuit Europa een voorsprong moesten nemen.

Top of Holland café

Op de eerste dag was er 's avonds een welkomstbuffet, uiteraard bedoeld om te netwerken. Behalve de EFITA-voorzitter waren er voor mij geen bekenden, dus was het tijd om het 'koud netwerken' in de praktijk te gaan brengen. Na mijn bordje te hebben vol geschapt, bij een statafel aangeschoven en met de eerste de beste persoon een gesprekje aangeknoopt. En meteen was het raak! Het was het hoofd van de beveiligingsdienst, die de Europese Commissieleden moest beschermen. Niet dus. Gelukkig daarna nog wel wat gesprekjes aangeknoopt en kaartjes uitgewisseld met mensen van de DGINFSO die in Brussel werkten. Wellicht dat dat nog wel weer eens iets oplevert. Nu had ik ook een heel aantal mensen rond zien lopen met flikkerende Hollandse vlaggetjes op hun jasje. Laat ik die nog maar eens aanschieten dacht ik. En binnen de kortste keren was ik ingebed in de Hollandse delegatie, die uit tientallen landgenoten bleek te bestaan. Er waren opvallend veel Groningers bij. Weldra kreeg ik ook een uitnodiging in mijn handen gedrukt om 's avonds nog naar de 'Top of Holland Drink' te komen in het centrum van Helsinki. Er was speciaal busvervoer geregeld! Het bleek georganiseerd te zijn door Top of Holland Innovation, een organisatie waarin verschillende organisaties uit Noord-Nederland zich hebben verenigd om innovatieve ontwikkelingen te promoten (zie www.topofhollandinnovation.nl). Deze Noord-Nederlandse delegatie stond onder leiding van een heuse 'chef de mission': Gerrit Ybema, oud-staatssecretaris van Buitenlandse Handel tijdens Kok-II. Niet geheel toevallig ook een Groninger, schijnt het. En nu ga je eigenlijk niet naar een internationale conferentie om Nederlanders te ontmoeten, maar ik moet toch zeggen dat ik die avond een heel aantal interessante contacten heb opgedaan. Eén van de contacten waren mensen van TNO-ict, die vooral aanwezig waren vanuit hun project 'Ijkdijk'. Dat project is ontstaan naar aanleiding van de dijkdoorbraak in Wilnis, een aantal jaren geleden. Ze hebben nu een stuk dijk in Groningen, ergens in de middle-of-nowhere, wat ze als testdijk gaan gebruiken. Voordeel is dat ze ongestoord een stuk land bij wijze van experiment kunnen laten onderstromen door de dijk kunstmatig door te laten breken. Het doel van het project is om allerlei sensoren in de dijk in te bouwen die mogelijk een waarschuwingssignaal geven wanneer ongunstige omstandigheden zich voordoen. Een vraag die hieraan vooraf gaat is wat eigenlijk ongunstige omstandigheden zijn? Daartoe nodigen ze allerlei firma's uit om hun nieuwe technieken uit te laten testen en te demonstreren. Ook een goed voorbeeld van een living lab dus. Meer informatie is te vinden op www.ijklidijk.nl.

Het 7^e kaderprogramma

De tweede dag stond helemaal in het teken van de lancering van het 7^e kaderprogramma (vaak afgekort tot FP7), waarin de EU alle subsidies gebundeld heeft voor Research and Technology Development (RTD). Het budget voor IST binnen dit kaderprogramma heeft verreweg het grootste aandeel binnen het kaderprogramma, wat aangeeft welke belangrijke rol ICT binnen de EU speelt. In totaal wordt er van 2007 t/m 2013 9 miljard euro aan dit thema uitgegeven. In diverse sessies heb

ik me laten informeren over de diverse thema's en mogelijkheden tot indienen van voorstellen. Daarmee wil ik u in dit verslag niet vermoeien. Dat is ook allemaal uitgebreid terug te vinden om de EU Cordis website (<http://cordis.europa.eu/fp7>). Maar je kunt bijvoorbeeld ook eens bij SenterNovem informeren. Die organiseren diverse informatiebijeenkomsten.

Hoewel er dus veel geld in omgaat, is het geen makkelijke opgave om hiervoor in aanmerking te komen. Je moet het vooral ook niet zien als een primaire inkomstenbron (kosten worden namelijk maar voor een deel vergoed), maar als een aanvulling op activiteiten die je al doet. Het geeft vaak mogelijkheden om op onderwerpen te verdiepen, informatie uit te wisselen of om netwerken op te zetten.

Op dit moment doen we als EFITA ook mee in een project (loopt nog in FP6): collaboration@rural (C@R, zie <http://c-rural.eu/>). We willen dit soort deelnamen ook graag uitbreiden zodat we als EFITA meer budget tot onze beschikking krijgen om bijvoorbeeld de website en de newsletter meer structureel op te zetten en zodoende ook een prominenter platform te worden binnen de EU. Dit is één van de zaken die ik met huidige EFITA-president Karel Charvat heb besproken. Als follow-up event vindt er op 1 februari in Keulen een 'ICT proposers day' plaats met als doel potentiële indieners van voorstellen met elkaar te matchen. Als EFITA willen we ons hier ook profileren en ikzelf hoop daar ook weer naar af te reizen. De dag ervoor komen we met het 'EFITA board' bij elkaar om de toekomst van EFITA in dit kader te bespreken. Te zijner tijd hoop ik hierover weer nader verslag uit te brengen.

European Network of Living Labs

De dag voor het IST event, op 20 november, was de officiële aftrap van het 'European Network of Living Labs'. Daarin zijn bij wijze van een 'eerste golf' 19 verschillende living labs uit diverse Europese landen verenigd in een netwerk. Het doel is het uitwisselen en coördineren van verschillende activiteiten. Het is de bedoeling dat er de komende jaren een tweede en een derde golf komt waarbij andere living labs zich kunnen aansluiten. Als iemand hierin geïnteresseerd is, wil ik graag vanuit VIAS en/of EFITA meedenken hoe we hier invulling aan zouden kunnen geven vanuit het agri-food domein. Op EU-niveau is hier al een eerste invulling aan gegeven door het ami@netfood project (zie www.ami-netfood.com) of de [rural@work](http://www.ami-communities.eu/wiki/Rural%40Work) community (zie <http://www.ami-communities.eu/wiki/Rural%40Work>).

Tijdens de workshop heeft een aantal living labs zich gepresenteerd en is er gediscussieerd over het concept van living labs. In feite geeft het artikel van Hans Schaffers, gepresenteerd tijdens het VIAS symposium, hiervan een uitstekend overzicht, dus wil ik daar graag naar verwijzen. Het is te vinden op de symposium cd-bundel of op www.viassymposium.nl. Voor mijzelf is een belangrijke vraag hoe de juiste 'business modellen' te vinden, waarlangs verschillende partijen in een living lab samenwerken ondanks dat partijen in de dagelijkse praktijk ook concurrenten van elkaar zijn. Uitgebreide informatie is te vinden via <http://www.openlivinglabs.eu/>.

Al met al was het een mooi event waar veel informatie te verkrijgen was en ik vele contacten heb opgedaan, die mogelijk weer tot vervolgvactiteiten leiden in wat voor verband dan ook.